



- Notes : 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

1. a) Explain the scope of International Economics. **8**
b) What is the difference between Domestic Trade and International Trade ? **8**
OR
c) Explain the role of International Trade in economic growth. **16**
2. a) Explain the concept of Free Trade. Write it's exception. **8**
b) Explain the principles of protection for infant industry. **8**
OR
c) What is meant by Non-Tariff barriers. Write it's various types. **16**
3. a) Explain the concept of Balance of payments. Write it's main items. **8**
b) Write structure and importance of Balance of Payment. **8**
OR
c) Explain the types of cyclical Dis-equilibrium. Suggest the monetary measures to remove it. **16**
4. a) What is meant by Foreign exchange rate ? Write it's types. **8**
b) Write the points against fixed Exchange Rate. **8**
OR
c) Critical examine of Balance of payment theory. **16**
5. Write short answers.
a) Necessity of International Trade. **4**
b) Free Trade Policy. **4**
c) Types of correcting Dis-equilibrium in Balance of Payment. **4**
d) Absolute version of purchasing power parity theory. **4**

- सूचना :- 1. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. अ) आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्राची व्याप्ती स्पष्ट करा. 8
ब) अंतर्गत व्यापार आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापार यातील फरक सांगा. 8
किंवा
क) आर्थिक विकासात आंतरराष्ट्रीय व्यापाराची भूमिका स्पष्ट करा. 16
2. अ) मुक्त व्यापार संकल्पना स्पष्ट करा. त्याचे अपवाद सांगा. 8
ब) संरक्षणाचे शिशु उद्योग तत्व स्पष्ट करा. 8
किंवा
क) गैर प्रशुल्क अडथळे म्हणजे काय ? त्याच्या विभिन्न प्रकाराचे वर्णन करा. 16
3. अ) शोधन शेषाची संकल्पना स्पष्ट करा. ह्यात समाविष्ट होणाऱ्या बाबी लिहा. 8
ब) शोधन शेषाची संरचना व महत्व स्पष्ट करा. 8
किंवा
क) चक्रीय असंतुलनाचे प्रकार स्पष्ट करा. ते दूर करण्याचे मौद्रिक उपाय सुचवा. 16
4. अ) विदेशी विनिमय दराचा अर्थ स्पष्ट करा. त्याचे प्रकार सांगा. 8
ब) स्थिर विनिमय दराच्या विरोधात जाणाऱ्या बाबी सांगा. 8
किंवा
क) शोधन शेष सिध्दांताचे टिकात्मक परिक्षण करा. 16
5. थोडक्यात उत्तरे लिहा.
अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराची आवश्यकता. 4
ब) मुक्त व्यापार धोरण. 4
क) शोधन शेष निर्माण होणाऱ्या असंतुलनांचे प्रकार. 4
ड) क्रयशक्ती समतेचे निरपेक्ष स्वरूप. 4

- सूचनाएँ :- 1. सभी प्रश्न अनिवार्य ।
2. सभी प्रश्नों को समान अंक है ।

1. अ) अन्तर्राष्ट्रीय अर्थशास्त्र की व्याप्ति स्पष्ट कीजिये । 8
ब) घरेलू व्यापार और अन्तर्राष्ट्रीय व्यापार में भेद बतलाईये । 8
- अथवा**
- क) आर्थिक विकास में अन्तर्राष्ट्रीय व्यापार की भूमिका स्पष्ट कीजिये । 16
2. अ) मुक्त व्यापार की संकल्पना स्पष्ट किजिये । उसके अपवाद बतलाईये । . 8
ब) संरक्षण के बाल उद्योग तत्व स्पष्ट किजिये । 8
- अथवा**
- क) गैर - प्रशुल्क प्रतिबन्ध का क्या आशय है । उसके विविध प्रकार स्पष्ट किजिये । 16
3. अ) भुगतान देय की संकल्पना स्पष्ट किजिये । उसमें समाविष्ट होनेवाले प्रमुख पदों को लिखीये । 8
ब) भुगतान देय की संरचना एवं महत्व स्पष्ट किजिये । 8
- अथवा**
- क) चक्रीय असंतुलन के प्रकार स्पष्ट किजिये । उसे दूर करने के मौद्रिक उपाय बतलाईये । 16
4. अ) विदेशी विनिमय दर का अर्थ बतलाईये । और उसके प्रकार लिखिए । 8
ब) नियत विनिमय दर के विरोधी मुद्दे स्पष्ट किजिये । 8
- अथवा**
- क) भुगतान देय सिद्धांत का आलोचनात्मक परिक्षण किजिये । 16
5. संक्षेप में उत्तर लिखिए :-
अ) अन्तर्राष्ट्रीय व्यापार की आवश्यकता । 4
ब) मुक्त व्यापार निती । 4
क) भुगतान देय निर्माण होनेवाले असंतुलन के प्रकार । 4
ड) क्रयशक्ति समता का निरपेक्ष स्वरूप । 4
